

TÖRTÉNELEM MODUL

Célok és feladatok

A tantárgy feladata, hogy megismertesse a tanulókat a Kárpát-medence és Szolnok város történelmi jellemzőivel. Felismertesse a folyamatok között megfigyelhető alapvető összefüggéseket és kölcsönhatásokat. Bemutassa az adott térség politikai, társadalmi és gazdasági változásait.

A tantárgy fontos feladata, hogy fejlessze a tanulók történelmi/helytörténeti ismereteit. Elősegíti, hogy reális kép alakuljon ki a tanulóknak nemzeti értékeinkről, elődeink életmódjáról, a családi kötődés fontosságáról. Hozzájárul ahhoz, hogy az iskolából kilépő diákok eligazodjanak a történelem, társadalmi, gazdasági és környezeti folyamataiban.

Kiemelten fontos célkitűzés a történelem tantárgyhoz kapcsolódó készségek, képességek (szövegértés, szövegalkotás, térképhasználat, projektmunka) fejlesztése.

Tanulók értékelése

- A nagyobb témaegységek feldolgozását követően az elsajátított ismeretek és képességek szintjének ellenőrzése írásbeli feladatlap segítségével.
- Egyéb tanulói tevékenységek értékelése: tanórai tevékenység; szerepvállalás a csoportmunka során; megfigyelések elvégzése és a tapasztalatok értelmezése, gyűjtőmunka és az összegyűjtött információk különböző formában történő feldolgozása (írásbeli vagy szóbeli beszámoló, tábló, rajz stb.).
- Egy-egy kiválasztott témához kapcsolódó rövid szóbeli vagy írásbeli beszámoló, leírás, rajz készítése.
- Tanári irányítással, csoportmunkában vagy egyénileg végzett egyszerű projektmunka.

A tanulók értékelése a tanév során folyamatosan történik.

A választott tankönyv

- A OFI által kiadott középiskolai 9-10. osztályos történelem tankönyv
- Középiskolai történelmi atlasz
- Segédkönyv: Szolnok város története (múzeumi kiadvány)

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Történelem modul	1	1	-	-

9. évfolyam

A 9. évfolyamon a történelem modul tantárgy alapóraszám: 36 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám
Szolnok és környéke a honfoglalás és a honfoglalás előtti időkben	5
A vándorló és honfoglaló magyarok életmódja	8
Egy történelmi család- az Árpád-ház családfájának története	5
Szolnok város történelme a 18. század végéig (X-XVIII.sz.)	13
Ismétlés, rendszerezés, összegzés	5
Összes óraszám:	36

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Szolnok és környéke a honfoglalás és a honfoglalás előtti időkben	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az alapvető történelmi, társadalmi változások ismerete.	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület, középiskolai történelmi atlasz	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Kárpát-medence alföldi területeinek földrajzi, régészeti, kultúrtörténeti viszonyai, emlékei. a magyar honfoglalás előtti és honfoglaláskori időkből. Olyan képesség és szemlélet kialakítása, amely segítségével képes a tanuló a különböző összefüggések és folyamatok felismerésére.	
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	A Kárpát-medence népei a honfoglalás előtt; a Szolnok környékén kialakuló kultúrák jellemzői a régészeti kutatások alapján, hogyan függ össze az életmód a földrajzi környezettel?	
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Tanári magyarázat Szituációs játékok Csoportmunka Projektmunka A Damjanich Múzeum idevonatkozó kiállításának megtekintése- múzeumi óra megszervezése	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	A vándorló és honfoglaló magyarság életmódja	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az alapvető történelmi, társadalmi változások ismerete.	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület, középiskolai történelmi atlasz	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Források elemző felhasználásával legyenek képesek teljes képet alkotni a vándorló és honfoglaló magyarság életmódváltásáról. Lássák, milyen gazdasági és társadalmi változások állnak az átalakulás hátterében.
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	Bővítsék és rendszerezék ismereteiket a korai magyarság életmódjával (lakás, táplálkozás, öltözködés, harcmodor, vallás és hitvilág) kapcsolatban.
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Tanári magyarázat Szituációs játékok Csoportmunka Projektmunka

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Egy történelmi család- az Árpád- ház - családfája, krónikája	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A család fogalmának változása a történelem korábbi korszakaiban. Az Árpád-házi szentek (Szt. István, Szt. László, Szt. Margit legendái)	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület, középiskolai történelmi atlasz	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kutatás nehézségeinek megismerése képek és ábra elemzésével.	
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	Az Árpád-házi fejedelmek, királyok és a magyar szentek életének, tetteinek megismerése, a családfa elkészítése. A vándorló és a honfoglaló magyarok életmódja	
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Tanári magyarázat Szituációs játékok Csoportmunka Projektmunka	
A témakör teljesítésének feltétele	Projektmunka (Az Árpád-ház családfájának) elkészítése és bemutatása előre megadott témákból.	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Szolnok város történelme a századfordulóig	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Alapvető, általános történelmi ismeretek.	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület, középiskolai történelmi atlasz, Solnok könyve	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Politikai, társadalmi és gazdasági fejlődés megértése. A változások, folyamatok, összefüggések jellemzése.
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	Zounok „létrejötté”; Szolnok a feudalizmus korában; Szolnok a török hódoltság korában; A Habsburgok kora; A felvilágosodás kora Szolnokon;.
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Tanári magyarázat; Ábrák, szerkezeti modellek elemzése; Kiselőadás; Térképi feladatok megoldása; Gyűjtőmunka Tablókészítés

10. évfolyam

A 10. évfolyamon a történelem modul tantárgy alapóraszám: 36 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám
Magyarország a hosszú 19. században	5
Szolnok a 19-20. században	10
Hogyan éltek elődeink?	5
Velünk élő történelem - családfakutatás	4
A 20. század traumáinak lenyomata a családi emlékezetben	7
Ismétlés, rendszerezés, összegzés	5
Összes óraszám:	36

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Magyarország a hosszú 19. században	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Magyarország része a Habsburg Birodalomnak A felvilágosult abszolutizmus.	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korszak kiemelkedő személyiségein keresztül az egyéni helytállás szerepének és felelősségének megismertetése. Helytörténeti és az országos események szoros kapcsolatának felismerése és megértése.	
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	A reformkor. Nemzetiségi kérdés a reformkorban és a dualizmus idején.	

Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Tanári magyarázat. Ábrák, szerkezeti modellek elemzése. Térképi feladatok megoldása. Történelmi szituációk megjelenítése. Múzeumi óra – adatok gyűjtése, elemzése.
A témakör teljesítésének feltétele	A történelmi Magyarország nemzetiségi összetételének ismerete Alapfogalmak: reformkor, dualizmus

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Szolnok a 19-20. században	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A korszak gazdaságtörténeti fordulópontjainak ismerete	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vitakészség, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. A rész-egész kapcsolatában Szolnok fejlődésének vizsgálata a magyarországi folyamatok tükrében.	
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	A szabadságharc szolnoki vonatkozásai. A polgárosodás folyamata Szolnokon. Szolnok a II. világháborúban Kommunista diktatúra és a rendszerváltás Szolnokon.	
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Tanári magyarázat. ábrák, szerkezeti modellek elemzése Térképi feladatok megoldása. Képi és szöveges források elemzése. Külső előadó	
A témakör teljesítésének feltétele	Diktatúra és demokrácia (jellemzők, különbségek)	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Hogyan éltek elődeink?	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Néprajzi alapismeretek, irodalmi olvasmányok, filmélmények alapján szerzett tudásanyag előző korszakok életmódjával kapcsolatban.	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kooperatív képességek fejlesztése. Képi források elemzésének gyakorlása. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Az analitikus és szintetizáló gondolkodás fejlesztése.
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	A lakáskörülmények, öltözködési és táplálkozási szokások alakulása a tárgyalt időszakban. Összefüggések felfedezése a gazdasági viszonyok és az életmódváltozások között. Koncentrált csapatmunkára alkalmasság kialakítása.
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Tanári magyarázat. Képek, ábrák, szöveges források elemzése. Szituációs drámajátékok. Projektmunka.
A témakör teljesítésének feltétele	Beszámoló készítése az életmód alakulásáról népszerű tudományos irodalomból. Esszé írása az életmód alakulásáról képi és szöveges források felhasználásával.

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Velünk élő történelem - családfakutatás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A család fogalmának változása a történelem korábbi korszakaiban.	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vitakészség fejlesztése Az analitikus és szintetizáló gondolkodás fejlesztése Kiselőadás készítése.	
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	Projektmunka	
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Önálló ismeretszerzés PowerPoint készítése.	
A témakör teljesítésének feltétele	A családfakutatás alapismereteit alkalmazva egy háromgenerációs családfa elkészítése.	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	A 20. század traumáinak lenyomata a családi emlékezetben	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A XX. század nagy történelmi eseményeinek (I és II. világháború, holokauszt, Rákosi és Kádár- rendszer) alapismerete.	
Tárgyi feltételek	számítógép internetes hozzáféréssel, projektor, vetítőfelület	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vitakészség fejlesztése. Az analitikus és szintetizáló gondolkodás fejlesztése. Problémaérzékenység fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek/ Fejlesztési követelmények	Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. Erkölcsei kérdéseket felvető élethelyzetek felismerése, bemutatása. Különböző értékretek összehasonlítása.	
Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési és munkaformák	Önálló ismeretszerzés. DVD – interjúk elemzése.	
A témakör teljesítésének feltétele	Előzetesen megbeszélte szempontok alapján történelmi interjú készítése.	

FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK)

- A magyar kultúrkinccs rendszerező megismerésével a lakóhelyhez, nemzethez való tartozás fontosságának felismerése, elfogadása.
- A múltat és a történelmet formáló, összetett folyamatok, látható és háttérben meghúzódó összefüggések felismerése, és ezek erkölcsi-etikai aspektusainak azonosítása.
- A korábbi korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása.
- Ismerje és alkalmazza a történelem értelmezését segítő kulcsfogalmakat és egyedi fogalmakat, az árnyalt történelmi tájékozódás és gondolkodás érdekében.
- Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági, szellemi tényezők együttesen befolyásolják.
- Ismerje Szolnok létrejöttének, fejlődésének állomásait, kulturális és építészeti értékeit, meghatározó kulcsszereplőit.
- Tudja, hogy a közelmúlt nagy történelmi eseményei hogyan hatottak legszűkebb környezetére.
- Legyen képes a tanuló ismereteket meríteni, beszámolót, kiselőadást készíteni és tartani különböző forrásokból.

- Legyen képes a szerzett információk rendezésére/értelmezésére, és tudja a rendelkezésre álló információforrásokat áttekinteni/értékelni is. Tudjon kérdéseket megfogalmazni a forrás megbízhatóságára és a szerző esetleges elfogultságára vonatkozóan.
- Legyen képes feltevéseket megfogalmazni történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról.
- Legyen képes saját véleményt megfogalmazni, vitában a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetésére.
- Legyen képes időmeghatározásra, tudjon kronológiai adatokat rendszerezni.
- Legyen képes a történelem atlaszban közölt információk leolvasására és értelmezésére.